

Abstrakt

Kvartérna paleoekológia, opierajúc sa o princíp uniformitarianizmu, spája súbory fosílnych proxy dát s ich vegetačným ekvivalentom a usiluje tak o pochopenie dynamiky ekosystémov naprieč časom a priestorom. Podoba fosílnych spektier proxy dát je však len akýmsi voľným prekladom krajiny, v ktorej sa vytvorili a ich interpretácia závisí na pochopení procesov vzniku a tafonómie študovaného materiálu. Nájdenie podobného spektra proxy dát v dnešnom svete - modernej analógie analyzovanej fosílnej vzorky (resp. fosílnej analógie známeho moderného spektra), môže preto predstavovať vítanú pomoc pri spätnom preklade proxy dát do obrazov krajín, v ktorých sa tvorili. Na mieste je však otázka, do akej miery možno na takýto predpoklad spoliehať v dnešnej bezprecedentne pozmenenej prírode reagujúcej na zvýšené koncentrácie skleníkových plynov, atmosférické spady dusíka, fragmentáciu biotopov či opúšťanie tradičných foriem hospodárenia. Práca pojednáva o výhodách, úskaliach a príkladoch uplatnenia konceptu analógií v paleoekológii so zameraním na analýzy uhlíkov a peľu, nakoľko práve tie sú kľúčové pri štúdiu dlhodobých zmien vegetácie. Má za cieľ zhrnúť a pochopiť, do akej miery dokážu moderné analógie zaostriť predstavy o podobe minulých krajín a spôsobe, akým sa formovali do dnešného stavu.

Kľúčové slová: moderné analógie, uhlíky, peľ, rekonštrukcia vegetácie, antrakológia, palynológia, kvartérna paleoekológia